

Jean Monnet Center of Excellence
Research on Crucial Issues of European
Integration

University of Macedonia
Thessaloniki
Greece

Τετράδιο Εργασίας: Προκλήσεις για τις άμεσες ξένες επενδύσεις στην ΕΕ και συγκρίσεις με τις ΗΠΑ και τη Ρωσία

Submitted by: Ηρακλής Μήτσος

Supervision: Καθηγητής Χρήστος Νίκας

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

The European Commission's support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents, which reflect the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein

Τι είναι ξένη άμεση επένδυση ΑΞΕ

Οι άμεσες ξένες επενδύσεις (ΑΞΕ) είναι μια επένδυση που πραγματοποιείται από μια εταιρεία ή ένα άτομο σε μία χώρα που ασκεί επιχειρηματικά συμφέροντα σε άλλη χώρα, είτε με την ίδρυση επιχειρηματικών δραστηριοτήτων είτε με την απόκτηση επιχειρηματικών περιουσιακών στοιχείων στην άλλη χώρα, όπως η κυριότητα ή ο έλεγχος συμμετοχής σε μια ξένη εταιρεία. Οι ξένες άμεσες επενδύσεις διακρίνονται από τις επενδύσεις χαρτοφυλακίου στις οποίες ένας επενδυτής απλώς αγοράζει μετοχές ξένων εταιρειών. Το κύριο χαρακτηριστικό των ξένων άμεσων επενδύσεων είναι ότι πρόκειται για επένδυση που πραγματοποιεί είτε τον αποτελεσματικό έλεγχο είτε τη σημαντική επίδραση στη λήψη αποφάσεων μιας αλλοδαπής επιχείρησης.¹

Εισροές-εκροές άμεσων ξένων επενδύσεων

Οι καθαρές εισροές άμεσων ξένων επενδύσεων είναι η αξία των εισερχόμενων άμεσων επενδύσεων που πραγματοποιούνται από μη κατοίκους επενδυτές στην οικονομία αναφοράς. Οι καθαρές εκροές άμεσων ξένων επενδύσεων είναι η αξία των εξωτερικών άμεσων επενδύσεων που πραγματοποιούν οι κάτοικοι της οικονομίας αναφοράς στις εξωτερικές οικονομίες

Ισορροπία πληρωμών

Το ισοζύγιο πληρωμών είναι το ιστορικό όλων των διεθνών χρηματοοικονομικών συναλλαγών που πραγματοποιούνται από τους κατοίκους ενός κράτους. Το ισοζύγιο πληρωμών ενός κράτους σας λέει εάν εξοικονομεί αρκετό ποσό για να πληρώσει για τις εισαγωγές του. Επίσης, αποκαλύπτει εάν η χώρα παράγει αρκετά οικονομικά αποτελέσματα για να πληρώσει για την ανάπτυξή της.²

Έλλειμμα ισοζυγίου πληρωμών

Ένα έλλειμμα ισοζυγίου πληρωμών για τις πληρωμές σημαίνει ότι η χώρα εισάγει περισσότερες υπηρεσίες και κεφάλαια αγαθών από ό, τι εξάγει. Πρέπει να δανειστεί από άλλες χώρες για να πληρώσει για τις εισαγωγές της. Σε βραχυπρόθεσμο ορίζοντα, συμβάλει της οικονομικής ανάπτυξης της χώρας

Ισοζύγιο ισοζυγίου πληρωμών

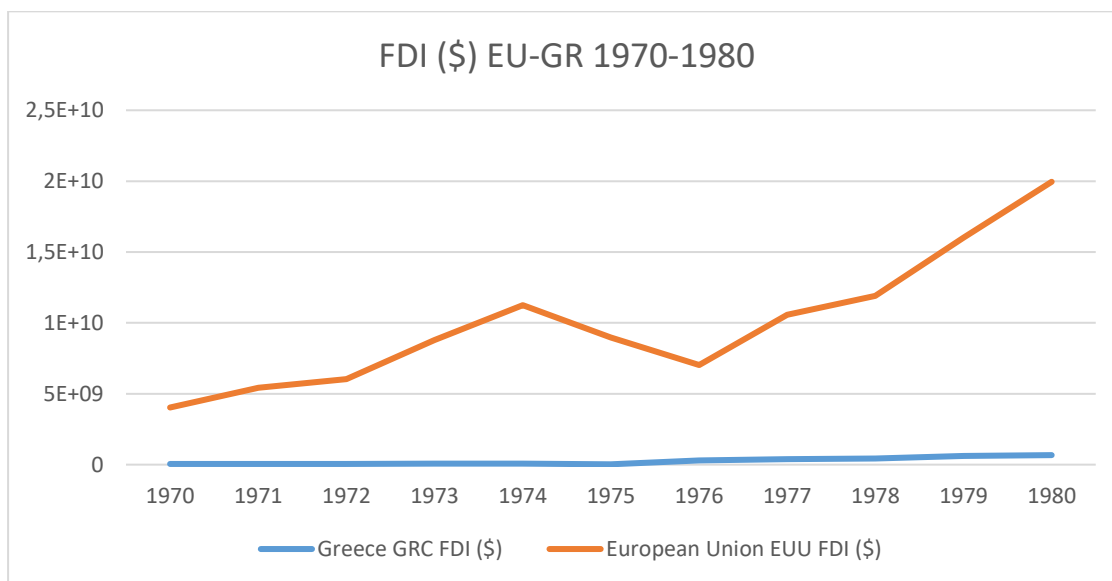
¹ <https://www.investopedia.com/terms/f/fdi.asp>

² <https://datahelpdesk.worldbank.org/knowledgebase/articles/114954-what-is-the-difference-between-foreign-direct-inve>

Το πλεόνασμα του ισοζυγίου πληρωμών του προϋπολογισμού σημαίνει ότι η χώρα εξάγει περισσότερα από όσα εισάγει. Η κυβέρνηση και οι κάτοικοί της είναι αποταμιευτές. Παρέχουν αρκετά κεφάλαια για να πληρώσουν για όλη την εγχώρια παραγωγή. Θα μπορούσαν ακόμη να δανείσουν έξω από τη χώρα.³

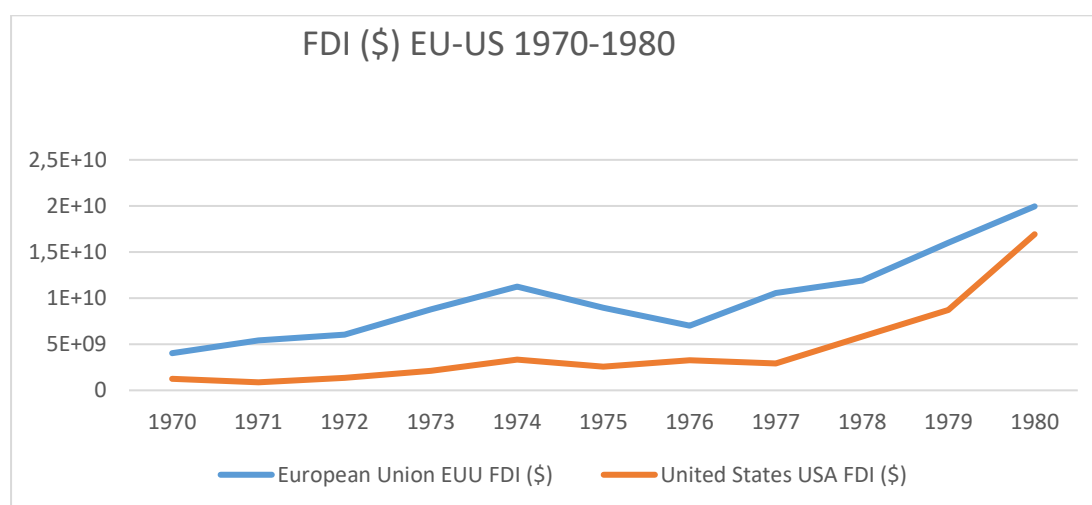
Χρονική περίοδος 1970-1980

Καθαρές εισροές μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ελλάδας (1).

Από το παραπάνω διάγραμμα μπορούμε να δούμε την τεράστια διαφορά στις Ξένες Επενδύσεις μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ελλάδας διατηρώντας τη διαφορά για ολόκληρη τη δεκαετία

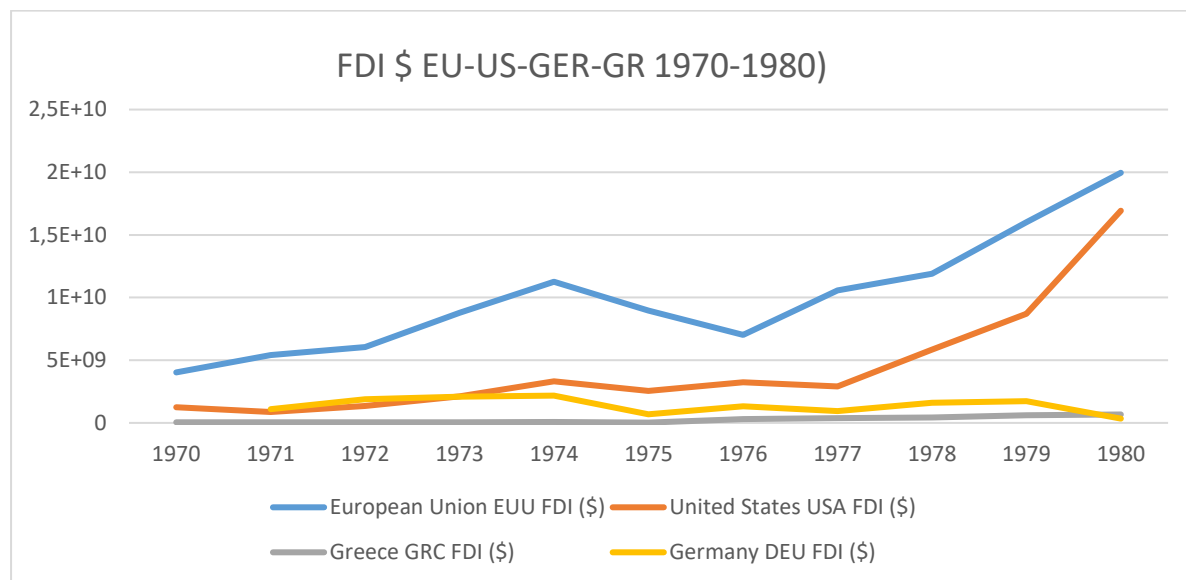
Καθαρές εισροές μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των Ηνωμένων Πολιτειών (2).

³ <https://datahelpdesk.worldbank.org/knowledgebase/articles/114954-what-is-the-difference-between-foreign-direct-inve>

Την ίδια δεκαετία παρατηρούμε ότι το χάσμα μεταξύ των Ηνωμένων Πολιτειών και της Ευρωπαϊκής Ένωσης συγκλείνει πολύ περισσότερο και στα τέλη της δεκαετίας οι Ηνωμένες Πολιτείες σχεδόν αγγίζουν το επίπεδο της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Καθαρές εισροές μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης, των Ηνωμένων Πολιτειών, της Γερμανίας και της Ελλάδας (3).

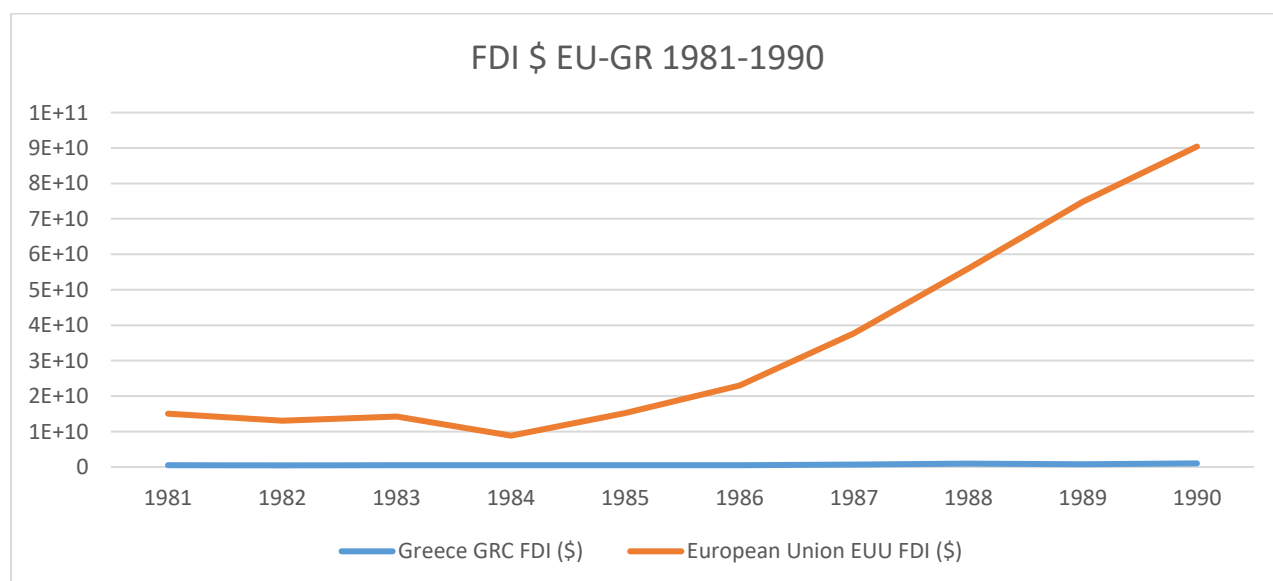

Όπως είδαμε νωρίτερα, η ΕΕ διατηρεί το προβάδισμα στις εισροές άμεσων επενδύσεων με τις Ηνωμένες Πολιτείες να έπονται

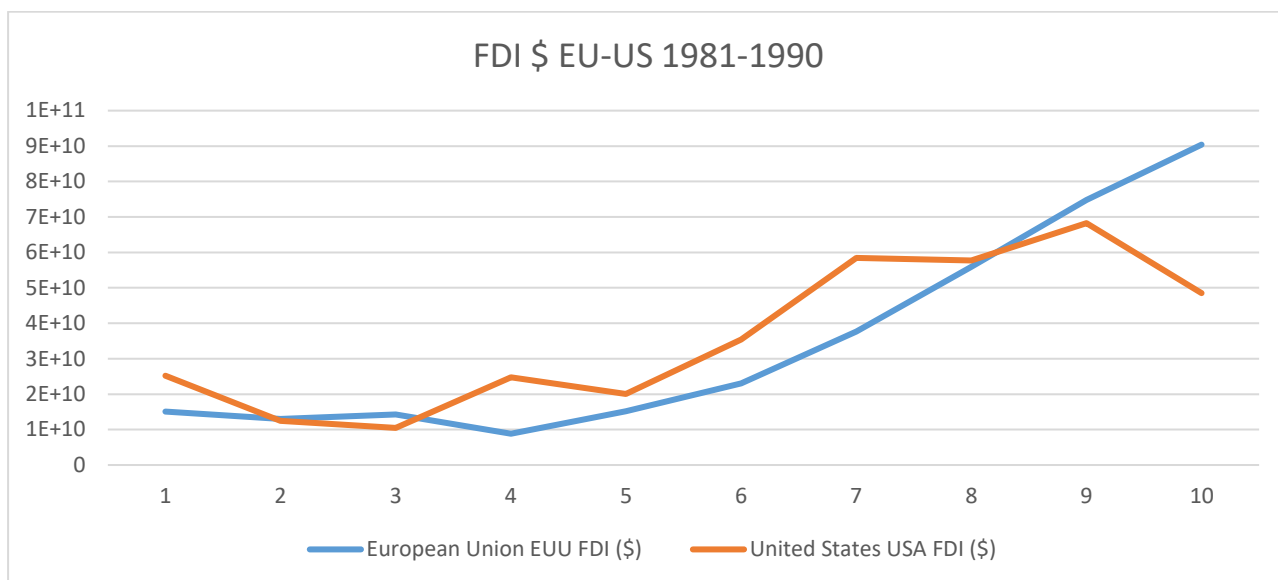
Αυτό που προκαλεί ενδιαφέρον είναι πώς μπορούμε να παρατηρήσουμε ότι η Γερμανία έχει σχεδόν το ίδιο ξεκίνημα με τις Ηνωμένες Πολιτείες το 1970, αλλά στο τέλος της δεκαετίας τελειώνει στο ίδιο επίπεδο με την Ελλάδα

Περίοδος 1981-1990

Καθαρές εισροές μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ελλάδας (4).

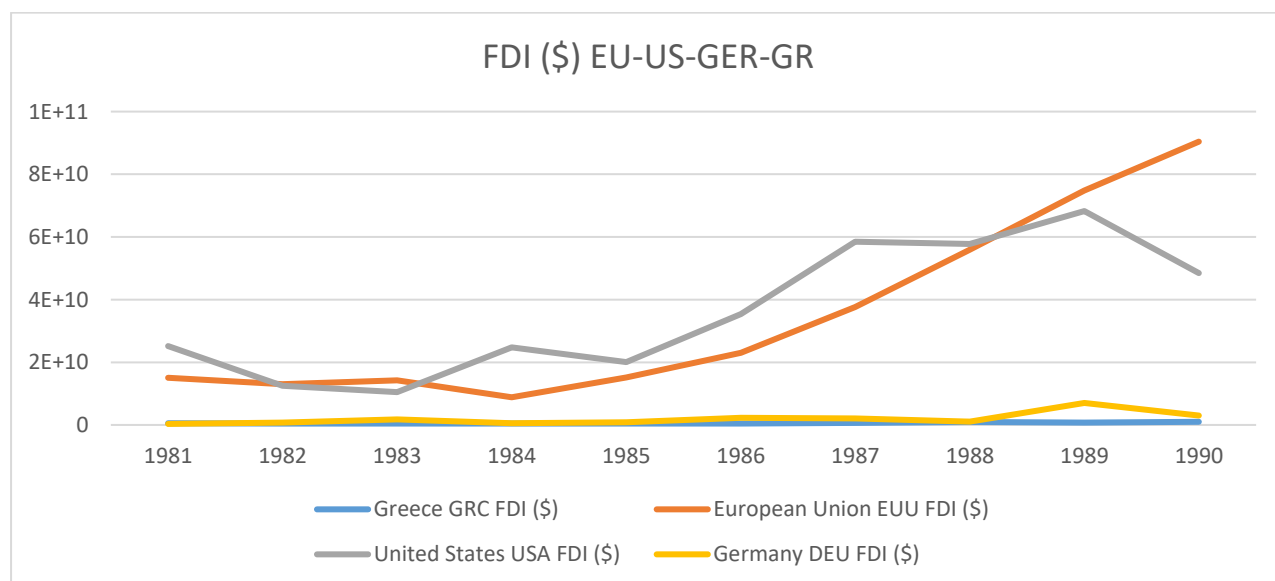

Από τα δεδομένα, διαπιστώνουμε ότι η διαφορά στις επενδύσεις μεταξύ ΕΕ και Ελλάδας έχει σημειώσει άλμα μετά τα μέσα της δεκαετίας του '80 με τη μεταξύ τους διαφορά να γιγαντώνεται **Καθαρές εισροές μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των Ηνωμένων Πολιτειών (5).**

Οι επενδύσεις των Ηνωμένων Πολιτειών και της Ευρωπαϊκής Ένωσης διατηρούνται στο ίδιο επίπεδο μέχρι το τέλος της δεκαετίας, όπου παρατηρούμε μια πτώση στις εισροές των ΗΠΑ ενώ η ΕΕ διατηρεί σταθερή ανοδική πορεία

Καθαρές εισροές μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης, Ηνωμένων Πολιτειών, της Γερμανίας και της Ελλάδας (6).

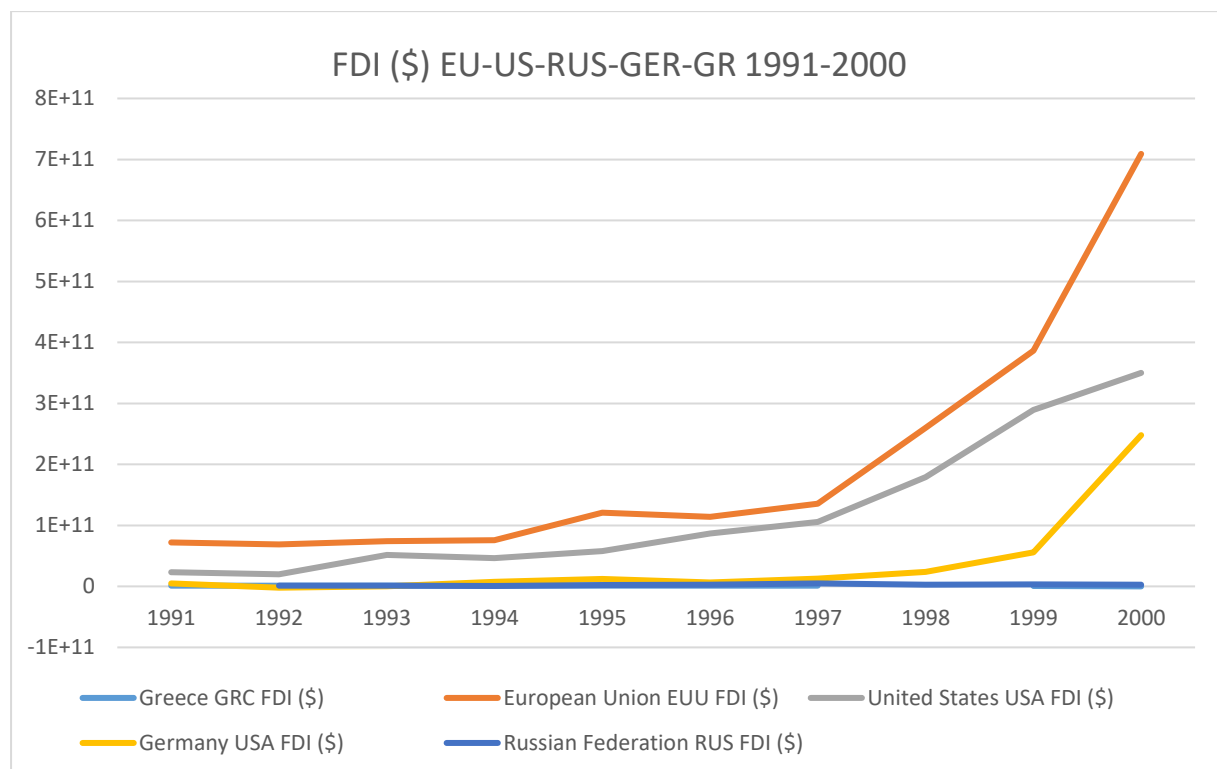

Αυτό που ενδιαφέρει σε αυτό το διάγραμμα είναι η διαφορά στις εισερχόμενες επενδύσεις μεταξύ ΗΠΑ-ΕΕ και Ελλάδας-Γερμανίας

Εδώ παρατηρούμε πως σε όλη τη δεκαετία του 1980 η Ελλάδα με τη Γερμανία κυμαίνονται στα ίδια χαμηλά επίπεδα εισροών ξένων επενδύσεων με τις ΗΠΑ και ΕΕ να διατηρούν ανοδική πορεία

Χρονική περίοδος 1991-2000

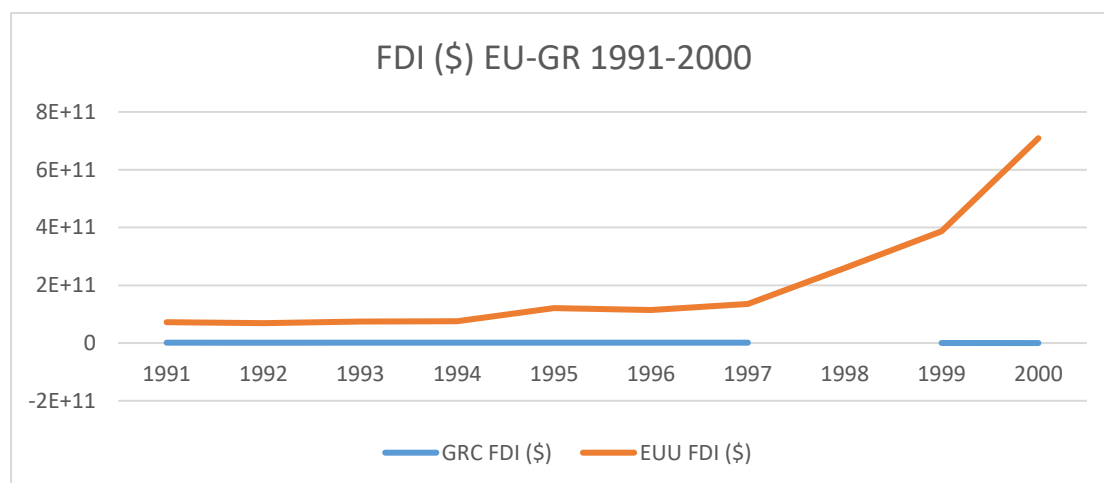
Καθαρές εισροές μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης, Ηνωμένων Πολιτειών, Ρωσίας, Γερμανίας και Ελλάδας (7).

Εδώ παρατηρούμε ότι οι επενδύσεις της Ρωσίας ταυτίζονται με αυτές της Ελλάδας

Επίσης βλέπουμε ότι η ΕΕ και οι ΗΠΑ διατηρούν ανοδική θέση, ενώ η Γερμανία κάνει ένα τεράστιο άλμα στις εισροές επενδύσεων στο τέλος της δεκαετίας. (1990- 2000)

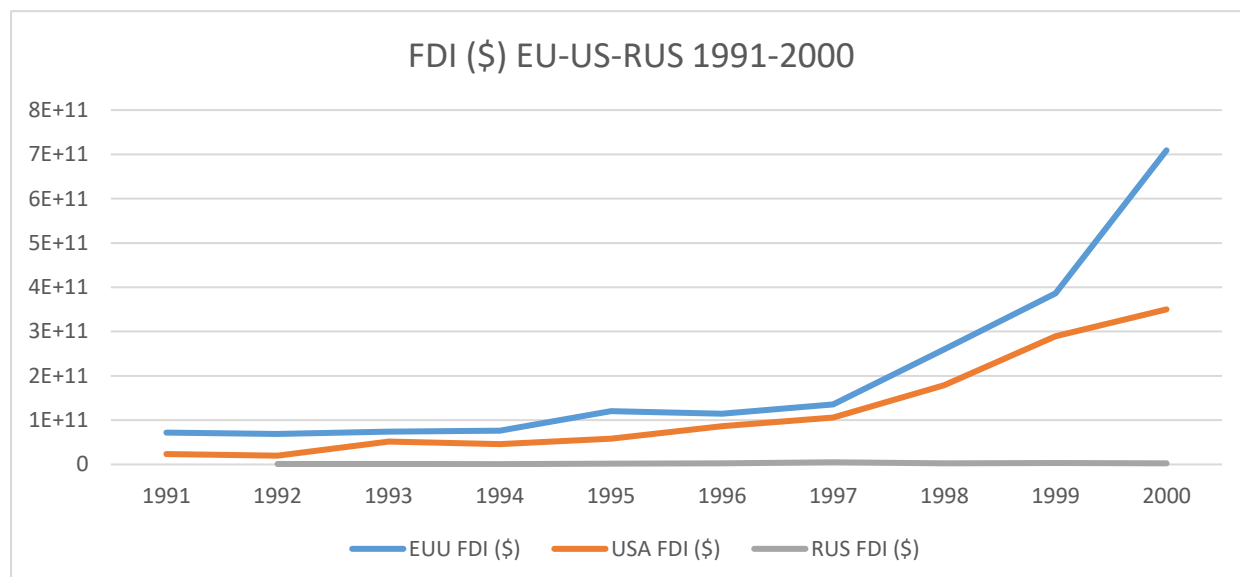
Καθαρές εισροές μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ελλάδας (8).

Παρατηρώντας τις καθαρές εισροές μεταξύ της ΕΕ και της Ελλάδας, είναι προφανές ότι ενώ βλέπουμε μια οργανική ανάπτυξη στα διαγράμματα της ΕΕ, η Ελλάδα παραμένει συνεχώς σε χαμηλούς ρυθμούς απορρόφησης επενδύσεων

* Τα στοιχεία της Ελλάδας για το έτος 1998 ήταν παράλειψη της παγκόσμιας τράπεζας που παρείχε τα δεδομένα

Καθαρές εισροές μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ρωσίας (9).

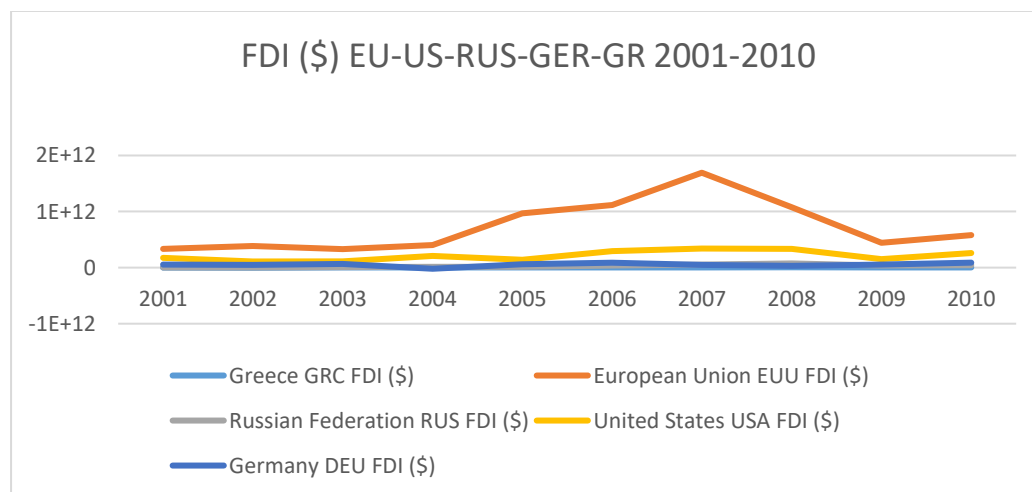

Και πάλι, μπορούμε να δούμε καλύτερα τις διαφορές στις εισροές επενδύσεων μεταξύ των τριών «μεγάλων» των Ηνωμένων Πολιτειών, της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ρωσίας

Όταν κατά τη διάρκεια της δεκαετίας οι επενδύσεις των ΗΠΑ και της ΕΕ βλέπουν την ανάπτυξη, η Ρωσία παραμένει σταθερά σε χαμηλά επίπεδα

Χρονική περίοδος 2001-2010

Καθαρές εισροές μεταξύ Ευρωπαϊκής Ένωσης, Ηνωμένες Πολιτείες, Ρωσίας, Γερμανία και Ελλάδα (10).

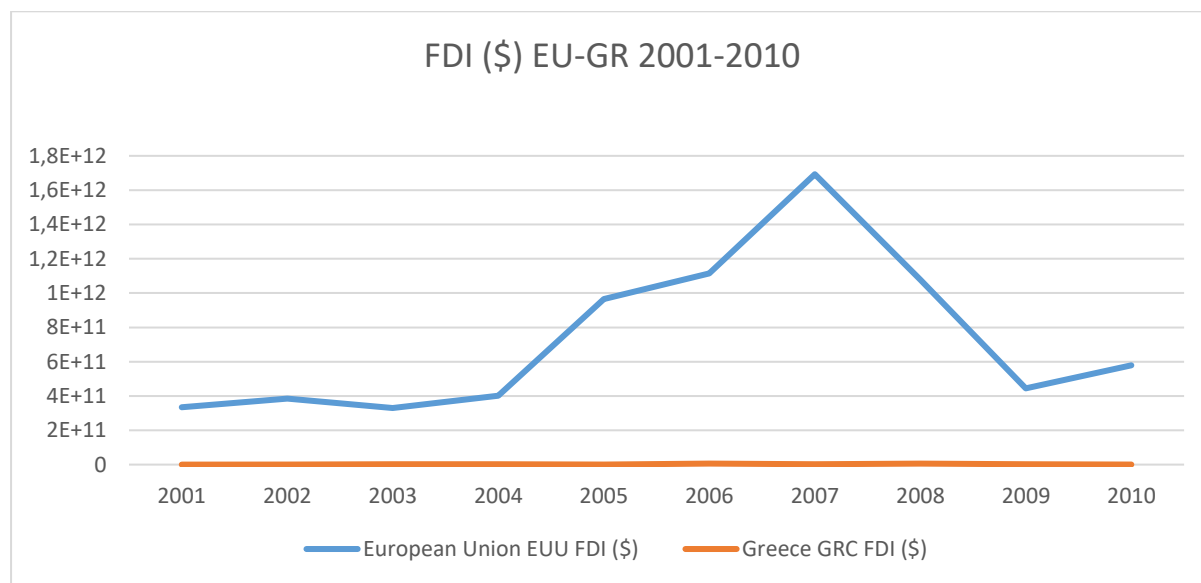

Από την Ομάδα αυτή μπορούμε να παρατηρήσουμε ότι η παγκόσμια οικονομική κρίση του 2008 επηρέασε τις ξένες άμεσες επενδύσεις στην Ευρωπαϊκή Ένωση σε τεράστιο βαθμό (λαμβάνοντας υπόψη ότι τα προηγούμενα χρόνια χαρακτηρίστηκαν από εξαιρετική ανάπτυξη) σε σύγκριση με τις Ηνωμένες Πολιτείες από όπου προέρχεται και φαίνεται να την επηρεάζει πολύ λιγότερο

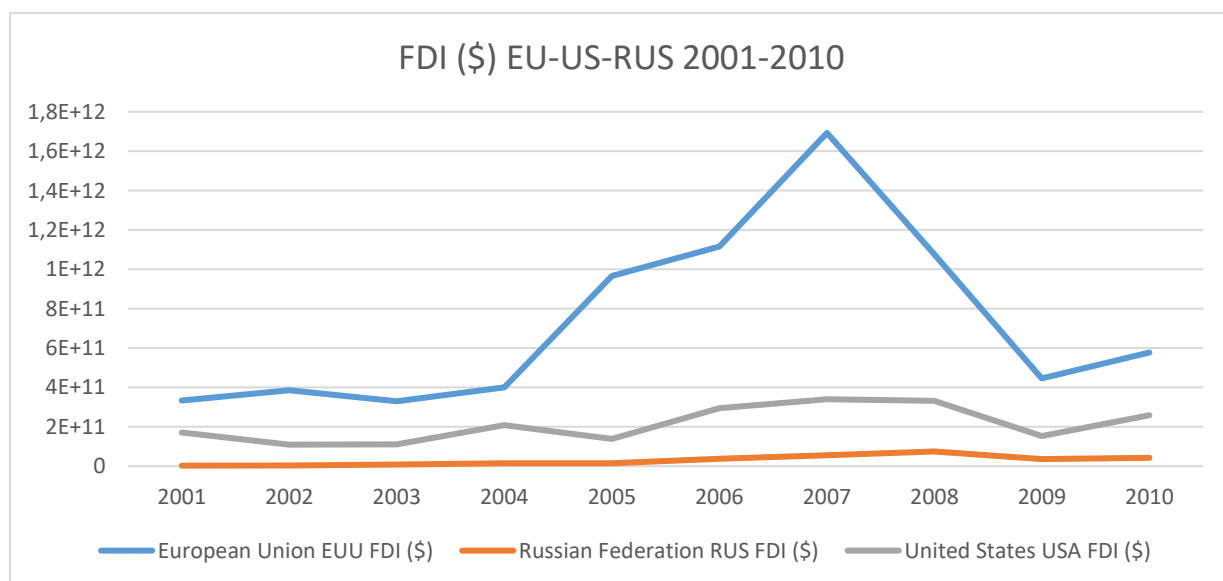
Η Ρωσία η Ελλάδα και η Γερμανία φαίνεται ότι επηρεάζονται λιγότερο από την ύφεση

Καθαρές εισροές μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ελλάδας (11).

Και πάλι, μπορούμε να δούμε ξεκάθαρα την επίδραση της κρίσης στην ΕΕ, ενώ οι εισροές της Ελλάδας παραμένουν σε ελάχιστη κλίμακα

Καθαρές εισροές μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ρωσίας (12).

Ρίχνοντας μια πιο προσεκτική ματιά στις άμεσες επενδύσεις της Ρωσίας, της ΕΕ και των ΗΠΑ είναι σαφές ότι το 2007 ήταν η χρονιά κατά την οποία η ΕΕ υπέστη

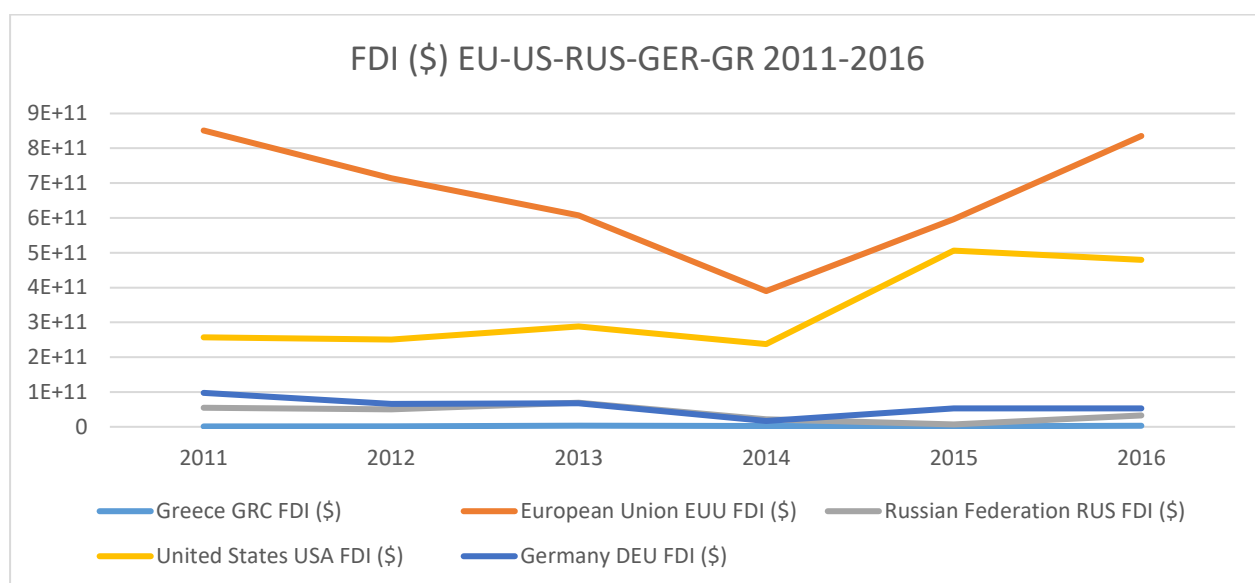
τη μεγαλύτερη απώλεια στις καθαρές εισροές των επενδύσεων της. Ενώ για τις ΗΠΑ ήταν το έτος 2008 με ελάχιστες απώλειες

Ωστόσο, αυτό που μπορούμε να παρατηρήσουμε είναι ότι τόσο για την ΕΕ όσο και για τις ΗΠΑ το 2009 ήταν η χρονιά που η ύφεση φαίνεται να σταματάει και η ανάπτυξη να κάνει τα πρώτα της βήματα

Στην περίπτωση της Ρωσίας δεν φαίνεται να υπάρχει σημαντική πτώση ή αύξηση στους αριθμούς της, δείχνει μάλλον ανεπηρέαστη γενικά

Χρονική περίοδος 2011-2016

Καθαρές εισροές μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης, Ηνωμένων Πολιτειών, Ρωσίας, Γερμανίας και Ελλάδας (13)

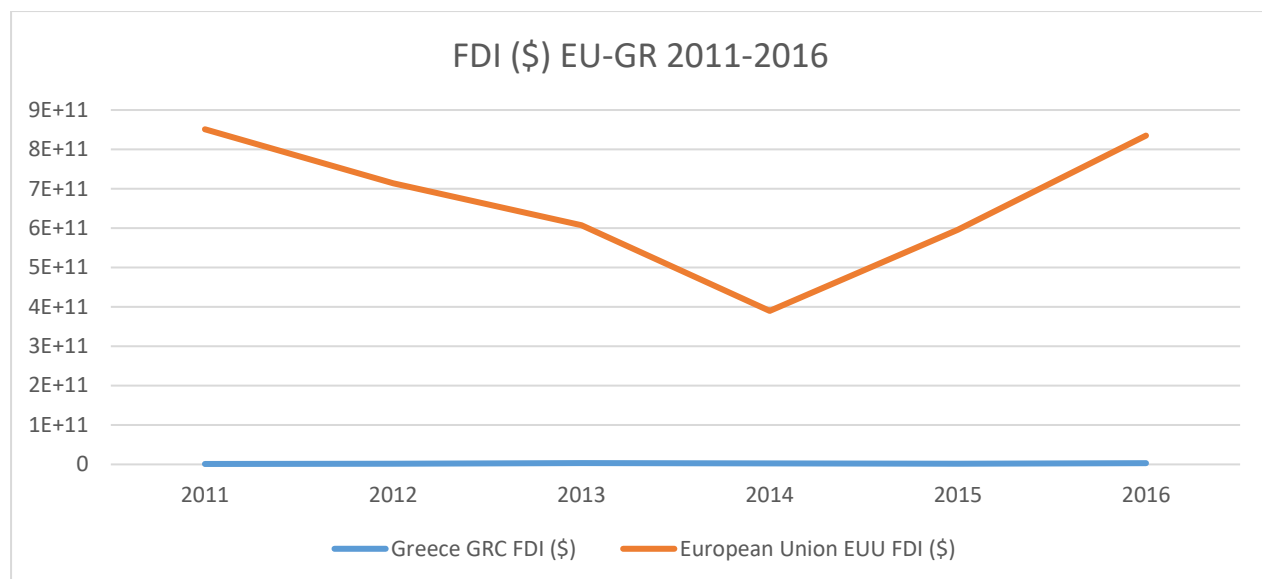

Μετά το 2010, σημειώνεται σαφής μείωση στα στατιστικά της ΕΕ που σταματούν το 2014, όπου η ανάπτυξη άρχισε ξανά

Οι ΗΠΑ σημείωσαν σταθερό ρυθμό μετά το 2009 χωρίς σημαντικές μειώσεις στις επενδύσεις τους, όταν και το 2014 συνάντησε μια εκπληκτική ανοδική πορεία μέχρι το 2015 έτος στο οποίο επέστρεψε στη συνήθη της σταθερότητα

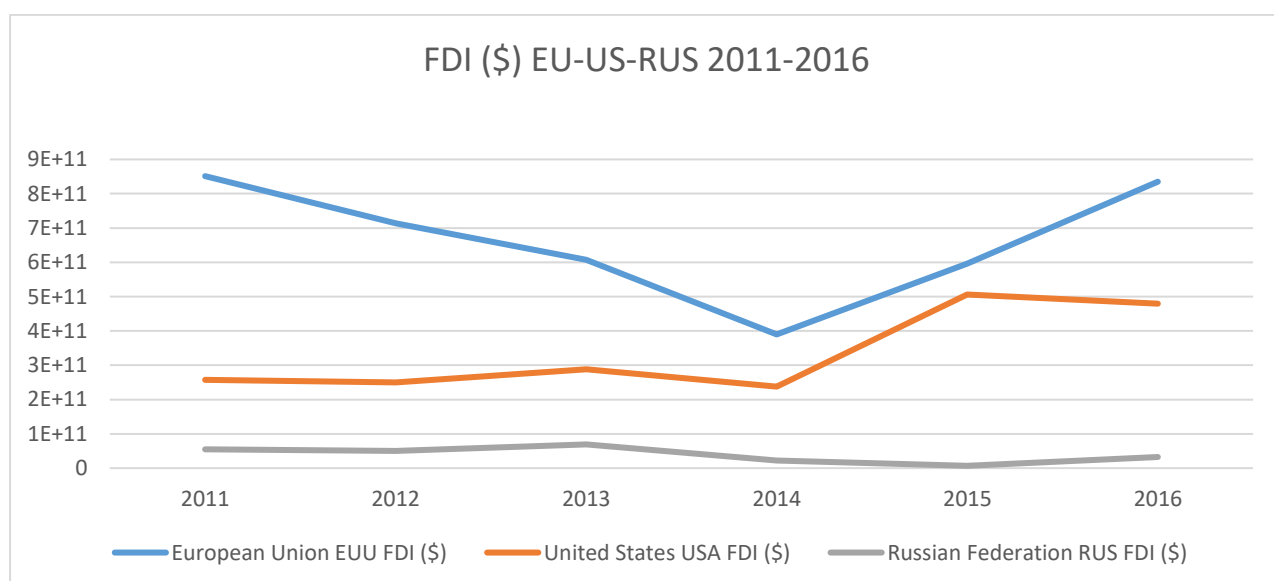
Η πτώση του 2014 επηρέασε τη Γερμανία τη Ρωσία και την Ελλάδα σε πολύ μικρότερη κλίμακα

Καθαρές εισροές μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ελλάδας (14).

Και εδώ βλέπουμε σαφέστερα ότι η Ελλάδα φαίνεται να διατηρεί τον ίδιο ρυθμό στην πορεία της, ενώ η καθοδική και ανοδική πορεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης μας δίνει μια διαφορετική εικόνα

Καθαρές εισροές μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ρωσίας (15).

Εξετάζοντας μόνο τις αμερικανικές εισροές επενδύσεων της ΕΕ και της Ρωσίας μεταξύ των ετών 2011-2016, καταλήγουμε στα εξής συμπεράσματα

Οι καθαρές εισροές της Ρωσίας είναι φαινομενικά οι χαμηλότερες σε σύγκριση, αλλά οι πιο σταθερές από τις τρεις, που φαίνεται ότι επηρεάζονται λιγότερο από άλλους παράγοντες

Οι ΗΠΑ και η ΕΕ σημειώνουν πτώση το 2014 και σχεδόν συναντώνται στο έτος 2015 για πρώτη φορά από το 1988

Μετά το 2015 παρατηρούμε ότι η ανάπτυξη της ΕΕ συνεχίζει να αυξάνεται διατηρώντας ανοδική πορεία, ενώ οι ΗΠΑ διατηρούν σταθερότερο ρυθμό

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

- Η δεκαετία 1970-1980 χαρακτηρίστηκε από το τεράστιο χάσμα στη διαφορά των εισροών των άμεσων ξένων επενδύσεων μεταξύ της Ελλάδας και της ΕΕ. Ενώ οι επενδύσεις τόσο σε ΕΕ και ΗΠΑ ήταν ιδιαίτερα αυξημένες σε Γερμανία και Ελλάδα βρίσκονταν στα ίδια χαμηλά επίπεδα
- Την επόμενη δεκαετία (1981-1990) παρατηρείται μια ακόμα μεγαλύτερη ανάπτυξη στις επενδύσεις με προορισμό την ΕΕ και τις ΗΠΑ εκτοξεύοντας τη διαφορά με χώρες όπως η Γερμανία και η Ελλάδα που παραμένουν στάσιμες
- Η δεκαετία του 1990-2000 αποτελεί μια ιδιαίτερα σημαντική δεκαετία που χαρακτηρίζεται από τρία γεγονότα. Το πρώτο αφορά την είσοδο της Ρωσίας στο τομέα των ξένων επενδύσεων με την κατάλυση πλέον και επίσημα της Σοβιετικής Ένωσης της οποίας οι εισροές κυμαίνονται στα επίπεδα της Ελλάδας και της Γερμανίας, το δεύτερο αφορά την αύξηση της διαφοράς του χάσματος μεταξύ ΕΕ-ΗΠΑ και τελευταίο αναφέρεται στην εξωπραγματική άνοδο των επενδύσεων της Γερμανίας στα τέλη της δεκαετίας (1998) η οποία σχεδόν αγγίζει τα επίπεδα των ΗΠΑ
- Η δεκαετία 2000-2010 αποτελεί την δεκαετία που έλαβε μέρος η πιο πρόσφατη παγκόσμια κρίση. Τα έτη 2007 και 2008 αποτελούν τα σημεία όπου η ΕΕ και οι ΗΠΑ αντίστοιχα, υφίστανται τρομακτική πτώση στις εισροές επενδύσεων με τις ΗΠΑ να επηρεάζονται λιγότερο από ότι η ΕΕ λαμβάνοντας υπόψιν πως η κρίση δημιουργήθηκε στους κόλπους των ΗΠΑ. Οι επενδύσεις σε Ρωσία-Γερμανία-Ελλάδα φαίνονται σχετικά ανεπηρέαστες γεγονός που μπορεί να οφείλεται στα ήδη χαμηλά ποσοστά τους
- Τέλος η δεκαετία 2011-2016 καταγράφει το έτος πτώσης (2014) των επενδύσεων προς την ΕΕ στο χαμηλότερο της επίπεδο και την επάνοδο της το αμέσως επόμενο έτος